

Bemærkninger til forslaget

I november 1988 afgav Justitsministeriets spare- og forenklingssudvalg et idékatalog om forenkling af justitsvæsenet.

En række af forslagene er gennemført. Det er imidlertid karakteristisk, at der blandt disse er adskillige, som senere er blevet kritiseret af retsvæsenet, fordi de indebærer forringelser af retssikkerheden. Det gælder således bl.a. afskaffelsen af retten til at anke visse afgørelser til højere instans.

På den anden side er der en række forslag, der ikke er gennemført.

Behovet for hurtigere sagsbehandling er åbenbart. Mange borgere har været ude for at vente i årevis på færdiggørelsen af selv enkle bobehandlingssager. Disse overlades ofte – under tilsyn fra skifteretten – til private advokater, som imidlertid har meget andet at lave, og som i realiteten ikke er udsat for noget særlig effektivt tilsyn. Det forekommer urimeligt, at sager, der måske vedrører 100.000 eller 200.000 kr., skal være to-tre-fire år undervejs.

Danmark er et af de lande i den vestlige verden, hvor sagsbehandlingen for så vidt angår straffesager er længst. Det gælder såvel efterforskning som behandling ved domstolene. Et integreret led heri er meget lange og kostbare varetægtsfængslinger. Der er gjort forsøg på at nedskære sagsbehandlingstiden bl.a. ved ændring af retsplejeloven, ved at man f.eks. kan undlade at medtage ældre forhold, såfremt disse ikke anses for særlig alvorlige i forhold til nyere lovovertrædelser.

Der er næppe tvivl om, at denne vej vil kunne udnyttes endnu bedre. Dette kræver muligvis lovændringer.

I øvrigt er det overordentlig ubehageligt for borgere at vente længe på afgørelser i sager, hvor der har været sigtelser eller offentligt tilkendegivet mistanke. Der er eksempler på, at almindeligt smøleri, som det ikke koster penge at afskaffe, har medført, at personer har måttet vente i halve år på at få officielt at vide, at sigtelser ikke længere var aktuelle i forhold til dem. Der er et klart behov for at rette op på de eksisterende forhold.

Et af de væsentlige forslag i det ovenfor nævnte idékatalog, som ikke er blevet gennemført, vedrører opkrævningen af radio- og tv-licens. Det siges i idékataloget, at krav på radio- og tv-licens uden sammenligning er den største og praktisk set vanskeligst håndterbare gruppe af fordringer, der skal inddrives ved fogedretternes foranstaltning. »Der ofres i fogedretterne betydelige ressourcer på inddrivelsen af disse fordringer, der i alle tilfælde er af forholdsvis beskedne størrelse.«

Udvalget foreslog, at der blev indført en ordning, hvorefter radio- og tv-licens på samme måde som opkrævning af renovationsafgift opkræves via skattesystemet sammen med personlige skatter. Som det udtryktes i kataloget, vil dette medføre et væsentligt fald i antallet af sager ved fogedretterne (og derved lette domstolenes arbejde generelt) samt en betydelig effektivisering af inddrivelsen.

Det er måske af rent politiske/ideologiske årsager, at dette forslag ikke for længst er gennemført.

Det er således forslagsstillernes opfattelse, at der på en lang række områder vil kunne ske en hurtigere, mere effektiv og mere menneskelig sagsbehandling inden for justitsvæsenet, uden at dette på nogen måde koster yderligere bevillinger.